Pracovní list pro starší

MANIPULACE A PROPAGANDA

FARMA ZVÍŘAT

Film pracuje se slavnou předlohou od anglického spisovatele a novináře George Orwella. Orwell ve svých dílech často tematizuje otázky svobody a její možné ztráty skrze manipulaci a propagandu.

Forma a symbolika

Původní novela i film, který jsi právě zhlédl/a, Farma zvířat, jsou takzvanou alegorickou bajkou, protkané velkou mírou symbolických odkazů a metafor, co to ale znamená?

Přiřaď správné vysvětlení k pojmu.

Pojem	*Vysvětlení*
Bajka	a) Nepřímé vyjádření – příběh říká jedno, ale myslí tím něco jiného.
Alegorie	b) Konkrétní věc či obraz, který zastupuje něco obecnějšího (např. vlajka = národ).
Metafora	c) Krátký příběh, v němž zvířata jednají jako lidé a příběh nese poučení.
Symbol	d) Obrazné pojmenování na základě podobnosti (např. „dře jako kůň“).

Samotné postavy příběhu symbolizují různé role.
Vyber z nabídky (k některým postavám je možno přiřadit i více rolí)

pracující lid, propaganda, inspirátor revoluce, diktátor, hlásná trouba režimu, slepě oddaní režimu, represivní složky, revolucionář, kritik režimu

Postava	*Symbolická role*	*Jak se to projevuje?*
Prase Napoleon 		
Prase Kuliška 		
Prase Pištík 		
Prasátka Štístko a Puffi 		
Kůň Boxer 		
Psi 		
Ovce 		
Osel Benjamin 		

Propaganda a manipulace s jazykem

HESLA NA SILE – PRAVIDLA ZVÍŘECÍ FARMY

— Proč jsou na sile napsaná hesla - pravidla zvířat?

— Proč se tato hesla stále opakují a jaký to má dopad na ostatní zvířata?

— Všiml sis, že se hesla v průběhu filmu změnila? Napiš poslední verzi přikázání a zkus vysvětlit, proč ke změně došlo.

Původní přikázání	*Nová verze*	*Proč myslíš, že ke změně došlo?*
čtyři nohy huj, dvě fuj		
žádné zvíře se neobléká		
zvířata nebudou spát v posteli		
zvířata nesmí nikdy pít dospělé pití (alkohol)		
žádné zvíře nesmí zabít jiná zvířata		
všechna zvířata jsou si rovna		

Napiš nové přikázání farmy, které by podle tebe zvířata potřebovala, aby se situace neopakovala. Zdůvodni ho.

Manipulační techniky

Farma zvířat nás varuje před lehkostí s jakou se dá podlehnout silným autoritářským vůdcům. Často totiž využívají zákeřných technik, s nimiž manipulují masy lidí. Před filmem jste měli možnost si prostudovat ty nejrozšířenější z nich. Ke každé situaci z příběhu přiřaď, o jakou manipulační techniku podle tvého názoru jde. Zkus se zamyslet, jak se takovým technikám bránit:

Nejlepší mléko široko daleko.

Napoleon má vždy pravdu.

Nevím, zdali si pamatuješ tato pravidla správně.

Hmmm, to je divné.

Zvláštní pouto. Chápeš? Skoro.

Mýtus dokonalého vůdce a kult osobnosti

Označ na škále, jak moc souhlasíš s následujícími výroky,
kdy 1 je vůbec nesouhlasím a 5 je zcela souhlasím.
Svou volbu stručně vysvětli.

Napoleon se stal vůdcem díky svým schopnostem.
nesouhlasím **1 — 2 — 3 — 4 — 5** souhlasím

Napoleon potřebuje ostatní zvířata více, než potřebují ona jeho.
nesouhlasím **1 — 2 — 3 — 4 — 5** souhlasím

Heslo „Napoleon má vždy pravdu“ je forma manipulace.
nesouhlasím **1 — 2 — 3 — 4 — 5** souhlasím

Kdyby na Napoleonově místě byla Kuliška, dopadlo by to stejně.
nesouhlasím **1 — 2 — 3 — 4 — 5** souhlasím

Úkol navíc:

Orwellova Farma zvířat nás varuje: propagandě může propadnout kdokoli. Nejlepší obranou je kritické myšlení a ověřování informací. Zkus to sám/sama na domácím úkolu.

Rozbor pro odvážné: Vyber si reklamu, politický plakát nebo příspěvek ze sociálních sítí.
Popiš ho na třech úrovních:

1) Co vidíš/slyšíš/čteš?
2) Co to ve skutečnosti znamená / jaké pocity to vyvolává?
3) Byla využita nějaká manipulační technika?
4) Jak bys reagoval/a?